صنایع دستی

بساط سوغات زیارت خارجی را جمع می‌کنیم

اگر به یکی از شهرهای مشهد یا قم سفر کنید، خرید سوغات جزء لاینفك برنامه‌های سفرتان خواهد بود و حتما هم در کنار خرید نبات و زعفران خراسان و سوهان قم، مبلغی برای خرید سجاده و تسبیح و انگشتر و... برای اقوام و خویشان در نظر گرفته‌اید؛ اقلامی که سال‌هاست به خارجی و چینی بودن آن اذعان داریم. حالا چند سالی است بحث‌هایی جدی درخصوص جلوگیری از ورود این اقلام وارداتی بعضا بی‌کیفیت مطرح شده و جایگزینی صنایع‌دستی زیارتی وطنی به جای آن اقلام، ورد زبان کارشناسان و تولیدکنندگان و حتی سازمان میراث فرهنگی شده. ظاهرا معاونت صنایع‌دستی هم دست به کار شده و طرح‌هایی جدی برای جمع کردن بساط سوغات زیارتی خارجی! و پر کردن بازار از تولیدات داخلی تهیه و اجرایی کرده است.

پویا محمودیان، معاون صنایع‌دستی سازمان میراث فرهنگی در آخرین اظهارنظرش دراین باره گفته که بخش خصوصی می‌تواند نقش مهمی در این زمینه ایفا کند.

محمودیان که با ایکنا گفت‌وگو کرده، افزود در این راستا طرحی را در دستور کار قرار دادیم و با محوریت خراسان رضوی آغاز به کار کردیم. نتایج طرح حاکی از آن بود که غیر از مواردی همچون نبات، زعفران، نخودچی و کشمش، باقی سوغاتی‌ها غالبا از تولیدات خارجی است. بنابراین آن دسته از صنایع‌دستی که قابلیت قرار گرفتن در سبد سوغات شهرهای مذهبی را داشتند، انتخاب کردیم و نمایشگاهی در این خصوص برپا شد. گروه‌های بازرگانی و فعالان اقتصادی تشویق شدند تا در این حوزه سرمایه‌گذاری کنند و با هتلداران نیز وارد مذاکره شدیم تا در لابی هتل‌ها به ارائه بسته سوغات حاوی صنایع‌دستی برآیند، هرچند هنوز ابتدای راه هستیم.

رونق بخش گردشگری ورزشی فارس با پیست اسکی پولادکف

شاید باورتان نشود، اما استان گرم و نیمه‌خشك فارس، یك منطقه معتدل و خوش آب و هوا هم دارد؛ منطقه‌ای با نام سپیدان و با آب و هوایی آن‌قدر متفاوت‌تر از سایر نقاط استان، که می‌تواند برفگیر باشد و یك پیست اسکی بین‌المللی داشته باشد؛ پیست پولادکف که به‌خاطر بارش برف سنگین و کیفیت بالای خدمات، میزبان مسابقات ورزشی است. این مسابقات از دیروز شروع شده و تا فردا؛ ۱۰ بهمن ادامه دارد. اما مدیرکل میراث فرهنگی استان فارس گفته، میزبانی مسابقات اسکی آلپاین در پیست پولادکف می‌تواند فارس را به یکی از مقاصد اصلی گردشگری ورزشی کشور تبدیل کند. مسیب امیری با تاکید بر این‌که مسابقات ورزشی، فرصتی ویژه در جهت بالفعل کردن ظرفیت‌های گردشگری ورزشی و ایجاد توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی محسوب می‌شود، افزود: پیست پولادکف با ارائه امکاناتی همچون تله‌کابین، تله‌اسکی، هتل و انواع خدمات اقامتی و پذیرایی، مورد توجه گردشگران داخلی و خارجی است. / میراث آریا

قلم‌تراش دست‌ساخته زکریا علیخانی که نشان جهانی یونسکو را گرفت

سه‌شنبه‌های امید
با هنرمندان و کارآفرینان صنایع دستی

گفت‌وگوی جام جم با هنرمندی که هنرچند هزارساله چاقوسازی زنجان را جهانی کرد

این چاقو، لطیف است

شیما رئیسی
ایران

اینجا زنجان است؛ شهر چاقوی ایران که به روایت اسناد و آثار تاریخی، مرکز ساخت سلاح جنگی در کشور بوده است؛ هنر-صنعتی که حالا تنها در ساخت چاقوهای دست‌ساز و سنتی متبلور می‌شود و شهرتی جهانی دارد؛ شهرتی که مدیون هنر دست استادکارانی است که با وجود مهجور بودن این صنعت دست‌ساز در دهه‌های اخیر، با حمیت و عشقی مثال‌زدنی، این پیشه را رها نکرده و آن را به نسل‌های بعدی رسانده‌اند؛ به کسانی همچون زکریا علیخانی که این حرفه را از پدر خویش آموخته و پس از آن برای آموختن فنون مربوط به ساخت قلم‌تراش، به شاگردی استاد توسلی درآمده است. علیخانی به دلیل مهارت در ساخت قلم‌تراش‌هایش، نشان امسال یونسکو در صنایع دستی را از آن خود کرده و در حال حاضر، یکی از ماهرترین سازندگان چاقو و قلم‌تراش در کشور و البته جهان است.

امروز جوانان اقبال کمتری به هنر چاقوسازی نشان می‌دهند؛ از این‌رو ورود سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به حوزه معرفی و آموزش این رشته برای بقای آن حیاتی است

ذکریا حالا ۴۲ ساله و پدر یك پسر هفت‌ساله است؛ متعلق به نسلی که کمتر سودای آموختن فن و هنرهای سنتی را داشته و راهشان را از مسیر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش رسمی دنبال کرده‌اند. او اما برخلاف همنسلانش، پیشه پدر را دنبال کرده و با آموختن هنر چاقوسازی، یکی از معدود کسانی بوده که به زنده ماندن این هنرصنعت تاریخی کمك کرده است. علیخانی خود درخصوص ورودش به این حرفه می‌گوید: در طول دوران تحصیلم، پس از فراغت از درس و مدرسه، تمام تابستان‌ها را در کنار پدر به یادگیری این حرفه می‌گذراندم و در نهایت در سال ۷۱ به‌صورت تمام وقت مشغول چاقوسازی شدم تا این‌که برای یادگیری زیر و بم ساخت قلم‌تراش، نزد استاد توسلی رفته و با شاگردی ایشان وارد حرفه قلم‌تراش‌سازی شدم و حالا ۱۵ سال است که علاوه بر ساخت چاقو، قلم‌تراش نیز می‌سازم. به گفته او، مشتری‌های چاقوهای او بیشتر مجموعه‌داران هستند و قلم‌تراش‌هایش توسط خوشنویسان خریداری می‌شود. این استاد قلم‌تراش‌ساز یك کارگاه چاقوسازی دارد که به همراه برادرش در آن کار می‌کنند.

آن‌طور که زکریا می‌گوید، ساخت یك چاقو یا قلم‌تراش گاهی به سه روز کار دو نفره احتیاج دارد که بنا بر ظرافت تیغه و طرح دسته می‌تواند متفاوت باشد. این هنرمند جهانی در ادامه توضیح می‌دهد: ساخت قلم‌تراش به مراتب سخت‌تر از ساخت چاقو بوده و از این نظر فنی‌تر است؛ به همین دلیل معدود افرادی هستند که به این هنر اشتغال داشته و از این طریق کسب درآمد می‌کنند. علیخانی درباره درآمد حاصل از ساخت چاقو نیز می‌گوید: برای سال‌ها این هنر کمتر مورد توجه بود و امروز با نگاه صنایع‌دستی به این دست‌سازها، وضعیت تا حدودی بهتر شده است. البته کم شدن تعداد نفراتی که به این صنعت اشتغال دارند نیز باعث شده درآمد حاصل از این کار برای هنرمندان این رشته از صنایع‌دستی تا آنجا که بتوانند با آن امورات زندگیشان را بگذرانند کافی باشد.

آینده مبهم هنر چاقوسازی

زکریا در حالی که وضعیت امروز این هنر اصیل زنجانی را بهتر از چند سال گذشته می‌داند، از عدم اقبال جوانان نسبت به این رشته گلایه‌مند است. او با ابراز نگرانی از منسوخ شدن این هنر-صنعت در سال‌های آینده، ورود سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به این حوزه را برای بقای این رشته حیاتی عنوان می‌کند. او در پاسخ به جام جم درخصوص فعالیت‌های نهاد متولی صنایع دستی در استان زنجان برای ترویج و احیای این هنر می‌گوید: تاکنون متوجه فعالیتی دال بر احیای چاقوسازی در استان نشده‌ام و از من یا دیگر همکارانم برای برگزاری کلاس یا کارگاه‌های آموزشی دعوت نشده است.

قلم‌تراشی که جهانی شد

این هنرمند صنایع‌دستی زنجانی‌الاصل، علاوه بر دریافت نشان یونسکو در سال جاری، نشان ملی صنایع دستی کشور را هم در سال ۹۶ دریافت کرده است. ذکریا فرآیند دریافت نشان یونسکو را این‌گونه توضیح می‌دهد: از میان ۱۱ اثری که در زنجان نشان ملی صنایع‌دستی دریافت کرده بودند، یك کار ملیله و دو کار چاقو برای داوری دریافت نشان جهانی ارسال شدند که در نهایت قلم‌تراش چهار تیغه من به دلیل کیفیت تیغه و نیز زیبایی دسته، موفق به دریافت این نشان شد. با وجود این‌که زنجان یکی از اولین مراکز ساخت چاقو در جهان بوده است، امروزه مواد اولیه ساخت این چاقوها از خارج وارد می‌شود و آنچه سبب شده این چاقو همچنان دارای اسم و رسم جهانی باشد، هنر و فن استادکاران تولیدکننده این صنایع است؛ استادکارانی که اگر مورد حمایت قرار نگرفته و زمینه انتقال هنرشان به نسل‌های بعدی مهیا نشود، می‌توانند آخرین نسل چاقوسازان زنجانی کشور باشند.

مناسب برای صادرات

استاد علیخانی در نمایشگاه‌های داخلی شرکت می‌کند اما آن‌طور که خودش اظهار می‌کند، تاکنون زمینه حضورش در نمایشگاه‌های خارجی فراهم نشده است. همچنین به گفته او، محصولات دست‌سازش با وجود این‌که می‌توانند در بازارهای جهانی مورد توجه قرار گیرند، تا به امروز به کشورهای دیگر صادر نشده‌اند. البته این هنرمند تاکید می‌کند ممکن است خریداران محصولاتش، خود برای صادرات این چاقوها به خارج از کشور اقدام کنند؛ به‌ویژه برای فروش به مشتری‌هایی در کشورهای همسایه عربی. آنگونه که از گفته‌های این هنرمند برمی‌آید او بیش از آن‌که نگران فروش و بازاریابی محصولاتش باشد، دل‌مشغول ساخت چاقوها و قلم‌تراش‌هایی است که از کودکی تا به امروز دلداده آنهاست و این متولیان صنایع‌دستی کشور هستند که باید زمینه فعالیت بیشتر تولیدکنندگان صنایع‌دستی و حضورشان در بازارهای جهانی را مهیا کنند.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۳۱۱

جدول عادی

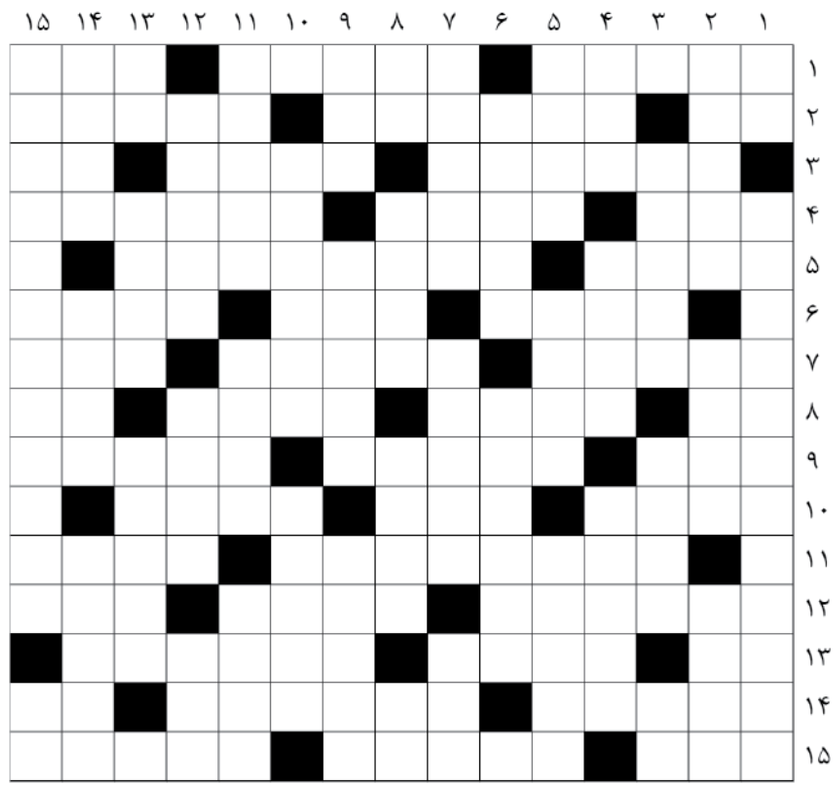

افقی: ۱) رساندن پیام - منتظر و امیدوار - افسرده ۲) گله و شکایت مداوم - قهرمان ملی آفریقای جنوبی - از پوشاك زنانه ۳) فتوا خواستن - واحد پول فرانسه - طمع ۴) سلطان جنگل - جای بند در کمر شلوار - دانه‌های ریز گیاهی برای مداوای سرفه‌های مزمن ۵) جد حضرت رسول(ص) - شیوه‌ای برای کلاهبرداری ۶) عقیده - کلمه پرسش - چیره‌شونده ۷) همنشین - کمبود آن موجب پوکی استخوان می‌شود - شیخ نشین امارات ۸) گوشت آذری - کنار - شجاع - نشانه مفعول ۹) ترس - عریضه‌نویس - از جان گذشته ۱۰) هلوی بدون کرك - کرکس - نامی دخترانه ۱۱) سبکی در کاراته - لایه محافظ دندان ۱۲) نوعی پرستو - چارچوب - دریاچه‌ای در ترکیه ۱۳) جهت - شیوه انجام کار - زبانی از شاخه زبان‌های سامی ۱۴) داروی تزریقی - سزاوار - غذای رقیق ۱۵) قصد - گلی زیبا - انعام.

عمودی: ۱) اشاره به دور - تکاور ارتش ایران در دوران دفاع مقدس و ملقب به شیر صحرا ۲) باقی مانده‌ها - پارچه رو بالشی - محلی ۳) اصطلاحی در ورزش کشتی - طلق نسوز - آهار ۴) پیروان یك پیامبر - نزدیك بین - بازیکن دفاع آزاد ۵) بی‌خبر - پول امارات - ساز زنده‌یاد همایون خرم ۶) حاصل - مرکز ایالت نبراسکا در آمریکا ۷) پستی در فوتبال - نور اندك - جلگه ۸) تپه کوچك - ماه نو - چاشنی غذایی - مخفف اگر ۹) صوت اندوه - خبرگزاری دانشجویان - قلب قرآن ۱۰) از ابزارهای شبکه جهانی اینترنت - کهنه ۱۱) آبادانی - دارای رفاه - ضرباهنگ ۱۲) کهنه و فرسوده - عنصری در نمك طعام - غزال ۱۳) قلم انگلیسی - شانه به سر - یون منفی ۱۴) نوعی پارچه از الیاف گیاهی - هوای گرفته - پیدا نمی‌شود ۱۵) برنامه تاریخ معاصر کشورمان به روایت خسرو معتضد در شبکه آموزش سیما - پراکندگی.

جدول ویژه

افقی: ۱) برتر از دیگران - چرخ چاه - گردنبند ۲) بله روسی - کنایه از آدم مرموز و حیله گر است - وسایل مورد نیاز ۳) نابود شده - هفتمین ماه سریانی - سمت و سو ۴) پس غذا - باعث و موجب - ماوراءالنهر ۵) وسیع‌ترین قاره - خودکشی آیینی سامورایی‌ها ۶) دست‌افزار - پسوند شباهت - چشمداشت ۷) شادباش گفتن - نوشتن - شکاف سر قلم ۸) گرداگرد دهان - خودخواهی - هم‌رزم گاندی - همه را شامل می‌شود ۹) مخالفت کردن - قطع عملیات جنگی - خویشاوندان ۱۰) پرتابه ورزشی - لیکن - خوابگاه ۱۱) اثر برتراند راسل، فیلسوف و ریاضیدان انگلیسی - ستایشگر ۱۲) دوستی و رفاقت - تنه درخت - مقر سازمان ملل ۱۳) حس بویایی - از یاران امام حسین(ع) - به‌سامان رسیدن ۱۴) برابر بودن - بیماری چشمی - رشته باریك ۱۵) از صور فلکی - گلی آپارتمانی - غار دیواندره.

عمودی: ۱) حائل میان دو چیز - داستانی از ارنست همینگوی، نویسنده آمریکایی ۲) نام تعدادی از فراعنه مصر قدیم - وجود - نقشی زینتی در تذهیب ۳) روان شدن - صفت باد - پسوند فاعلی ۴) خمارآلود - ویرایش - سر و صدا ۵) پریشان و آشفته - تکیه کردن - دعا به درگاه خدا ۶) کودنی - داروی ضدعفونی زخم ۷) کدخدا - گوشه‌ای در دستگاه شور - خط‌الرأس کوه ۸) پوستین - شهر افغانستان - مبارز ایرانی که بر خلیفه عباسی شورید - آغوش ۹) کویر مرکزی ایران - عطرمایه - آگاه و مطلع ۱۰) قهرمان انقلابی زیمبابوه - در آستانه مرگ ۱۱) شفاف و درخشان - خاك - دشنامگو ۱۲) شغل وزیر - بی‌حیا - میانه روز ۱۳) از حروف الفبا - مهربان - پایتخت کانادا ۱۴) آتشفشانی در ایتالیا - هواپیمای جنگنده شکاری تولید ایران - خجستگی ۱۵) کنایه از به هم ریختن اوضاع و احوال است - عادت.

حل جدول عادی شماره ۵۳۱۰

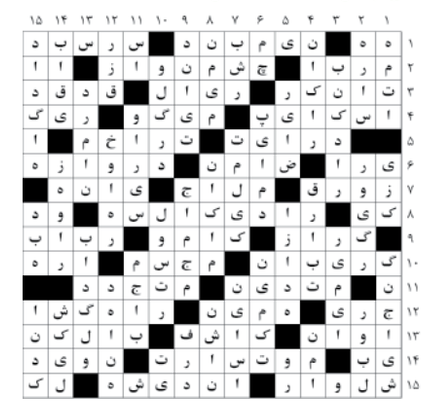
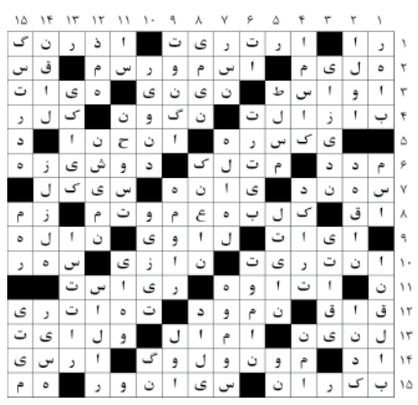
حل جدول ویژه شماره ۵۳۱۰